

Ik op school

In dit thema leren de leerlingen woorden en zinnen die passen binnen de schoolse omgeving.

- In *In de klas* leren ze hoe ze moeten vragen om naar de wc te mogen, oefenen ze met vragen om hulp en leren ze woorden zoals 'schrift', 'potlood' en 'oefenen'.
  - In *Naar buiten* vragen de leerlingen aan iemand in school om een voorwerp uit de klas, zoals een pen of papier.
  - Bij *Slot* kijken de leerlingen terug op dit thema.
- Dit thema sluit aan bij het thema *Ik praat met jou*.

Inhoud

In de klas

Intro

- 1 Ik luister
- 2 Ik praat mee
- 3 Ik leer woorden
- 4 Ik praat mee
- 5 Ik schrijf
- 6 Ik praat met jou
- 7 Ik lees
- 8 Ik speel het spel

Naar buiten

- 9 Start in de klas
- 10 Naar buiten (15 minuten)
- 11 Terug in de klas

Slot

- 12 Ik denk en ik praat

Nodig

In de klas

Voorblad

- 1 Handleiding TPR + Voorwerpen in de klas
- 2 Handleiding Praatje
- 3 Handleiding De kring rond + Gesprekskaartjes
- 4 Handleiding Praatje
- 6 Handleiding Dialoog met kaartjes + Gesprekskaartjes
- 8 Voorwerpen uit de klas

Naar buiten

- 9 Taalkaart *Ik op school*

Doelen

Alfa A

Woordenschat:

- Kent enkele woorden van voorwerpen in de klas.
- Kent enkele woorden om om hulp te vragen en aan te geven wat hij nodig heeft in de klas.

Alfa B

Woordenschat:

- Kent de meest voorkomende woorden die worden gebruikt in de klas en voor instructie.
- Kent de meest voorkomende woorden die worden gebruikt bij praten met andere leerlingen en docenten over schoolse zaken.

Alfa C

Woordenschat:

- Kent voldoende woorden om instructies op te volgen.
- Kent voldoende woorden om een gesprekje te voeren met andere leerlingen en docenten over schoolse zaken.

Alfa A	Alfa B	Alfa C
<p>Spreken en gesprekken voeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaken regelen: Kan zich melden, bijvoorbeeld bij de administratie met reden van te laat komen, doktersbrief, etc. • Informatie uitwisselen: Kan eenvoudige vragen stellen over materialen, zoals <i>Mag ik een potlood?</i> en situaties in de klas: <i>Mag ik naar de wc?</i> 	<p>Spreken en gesprekken voeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaken regelen: Kan een klasgenoot vragen of hij iets van hem/haar mag lenen. • Informatie uitwisselen: Kan kort reageren op vragen, zoals <i>Wat heb je nodig?</i> 	<p>Spreken en gesprekken voeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaken regelen: Kan in de klas om hulp vragen aan de docent of aan een andere leerling. • Informatie uitwisselen: Kan aan de hand van eenvoudige vragen informatie verkrijgen, in de schoolcontext, bijvoorbeeld over waar materiaal te vinden is. • Informatie uitwisselen: Kan een probleem op simpele wijze formuleren, in de schoolcontext, bijvoorbeeld <i>Ik ben te laat want..., Ik vind rekenen moeilijk want..., Ik heb ruzie met x want....</i>
<p>Functioneel schrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantekeningen, berichten, formulieren: Kan de naam noteren op een eenvoudig te laat-briefje. 	<p>Functioneel schrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantekeningen, berichten, formulieren: Kan een eenvoudig te laat-briefje invullen op basis van een voorbeeld. 	<p>Functioneel schrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantekeningen, berichten, formulieren: Kan een eenvoudig te laat-briefje invullen inclusief de reden van het te laat komen.

Woorden

Startwoorden	Basiswoorden	Extra woorden
<ul style="list-style-type: none"> • begrijpen (ik begrijp het niet) • boek • computer • docent • kom (komen) • laptop • lees (lezen) • open (doe open) • pak (pakken) • papier • pen • potlood • schrijf (schrijven) • tablet • wat (wat is dat?) • wc 	<ul style="list-style-type: none"> • agenda • betekenen • bord • dank u wel • dicht (doe dicht) • duidelijk • geven • gum • helpen • huiswerk (huiswerk maken) • klaar • klas • laat (te laat komen) • leerling • leg (leggen) • leren • luisteren • map • pauze • praten • school • schrift 	<ul style="list-style-type: none"> • briefje (briefje halen) • lenen • mentor

Startwoorden	Basiswoorden	Extra woorden
	<ul style="list-style-type: none"> • snel • staan • tas • tijd (op tijd komen) • voorbeeld • vragen (mag ik wat vragen?) • vrij • zet (zetten) • zitten 	

In de klas

Intro

Introduceer kort het thema aan de hand van het voorblad en de leerdoelen. Gebruik hierbij eventueel een aantal afbeeldingen van doelwoorden.

1 Ik luister

Nodig: Handleiding TPR + Voorwerpen in de klas

Luister naar de docent. Praat mee. Doe mee.

Breng de leerlingen letterlijk in beweging met behulp van *TPR* (zie de handleiding). Geef ze een opdracht bij een voorwerp:

- *Doe je boek open.*
- *Sta naast je stoel.*
- *Pak je potlood.*

Doe de opdracht steeds eerst zelf voor, herhaal de zin en laat de leerlingen in beweging komen.

Begin met de meest basale voorwerpen (boek, pen, oppakken, open/dicht doen) en breid de opdrachten gaandeweg verder uit (agenda, koptelefoon, zetten, leggen). Schrijf een klein aantal belangrijke woorden op het bord, onderstreep daarbij klankzuivere woorden zoals *tas*, *map* en *pen*.

Differentiatie

Na verloop van tijd kan een gevorderde leerling de opdrachten geven.

2 Ik praat mee

Nodig: Handleiding Praatje

Luister naar de docent. Praat mee.

Doe het *Praatje* (zie de handleiding). Doe eerst deel 1 en als het vlot gaat ook deel 2.

Deel 1

Wat is er, Noor? Zeg het maar.

Wat is er, Noor? Zeg het maar.

Mag ik naar de wc?

Mag ik naar de wc?

Ja hoor, ga maar gauw.

Ja hoor, ga maar gauw.

Dank u wel!

Dank u wel!

Deel 2

Wat is er, Noor? Zeg het maar.

Wat is er, Noor? Zeg het maar.

Mag ik naar de wc?

Mag ik naar de wc?

Nee, nu niet, het was net pauze.

Nee, nu niet, het was net pauze.

Maar ik moet zo nodig.

Maar ik moet zo nodig.

Maak eerst de opdracht af.

Maak eerst de opdracht af.

En ga dan naar de wc.

En ga dan naar de wc.

Differentiatie

- Leerlingen op Alfa A-/B-niveau moeten het laatste woord van de zinnen goed kunnen nazeggen.
- Alfa B/C leest na twee keer mee met het *Praatje*.
- Alfa C onderstreept het woord dat de meeste nadruk krijgt in de zin.

Woorden tellen

Lees steeds één zin voor. Laat de leerlingen de woorden in deze zin tellen en het aantal vingers opsteken.

Differentiatie

Leerlingen op Alfa A-niveau krijgen de kortste zinnen.

Lees de tekst. Praat mee.

Lees het *Praatje* nog eens voor en laat de leerlingen meelesen. Lees dan nog eens voor en laat weer meepraten. Doe het *Praatje* daarna nog een keer zonder tekst erbij.

Schrijf de woorden over.

Begeleid de Alfa A- en B-leerlingen bij het opschrijven/overschrijven van woorden en zinnen.

Maak de zinnen af.

Laat de Alfa C-leerlingen de zinnen afmaken op hun werkblad. De zinnen komen uit het *Praatje* hierboven.

3 Ik leer woorden**Nodig: Handleiding De kring rond + Gesprekskaartjes****Luister naar de docent.**

Laat de kaartjes met woorden (zie bijlage) zien aan de leerlingen. Bespreek elk woord: is het woord bekend?

Maak zinnen.

Bedenk bij elk kaartje klassikaal een zin. Voorbeeldzinnen:

- *Mag ik je pen lenen?*
- *Wil je me helpen?*
- *Heeft u papier voor mij?*
- *Mag ik naar de wc?*
- *Doe je boek open op.*
- *Schrijf je naam op het papier.*

Schrijf de voorbeeldzinnen op het bord.

Praat samen.

Houd een kaartje omhoog en spreek de bijbehorende vraag uit, de leerlingen zeggen hem eenmaal klassikaal na. Vervolgens herhaalt elke leerling de vraag individueel. Bied daarna op dezelfde manier het antwoord aan. Herhaal dit bij de andere vragen.

Doe *De kring rond* (zie de handleiding) met de zinnen op het bord. Gebruik de kaartjes als steuntje voor de leerlingen: geef steeds een kaartje door als je een vraag stelt.

4 Ik praat mee**Nodig: Handleiding Praatje****Luister naar de docent. Praat mee.**

Doe het *Praatje* (zie de handleiding). Doe eerst deel 1 en als het vlot gaat ook deel 2.

Deel 1

Goedemorgen.

Goedemorgen.

Hallo, Stan.

Hallo, Stan.

Sorry, ik ben te laat.

Sorry, ik ben te laat.

Hoe komt dat?

Hoe komt dat?

Ik was te laat uit bed.

Ik was te laat uit bed.

Deel 2

Ga maar een briefje halen.

Ga maar een briefje halen.

Een briefje halen?

Een briefje halen?

Ja, en kom dan weer naar de klas.

Ja, en kom dan weer naar de klas.

Oké. Dat zal ik doen.

Oké. Dat zal ik doen.

Differentiatie

- Leerlingen op Alfa A-/B-niveau moeten het laatste woord van de zinnen goed kunnen nazeggen.
- Alfa B/C leest na twee keer mee met het *Praatje*.

Zet een streep.

Lees het *Praatje* nog eens voor en laat de leerlingen meelesen. Lees dan nog eens voor en laat weer meepraten. Let daarbij goed op de zinsintonatie: waar ligt het zinsaccent?

5 Ik schrijf

Kijk naar het briefje. Praat samen.

Praat met de leerlingen over het te laat-briefje. Stel vragen:

- *Wat is een te laat-briefje?*
- *Wanneer moet je zo'n briefje invullen?*
- *Heb je al wel eens een te laat-briefje ingevuld?*
- *Wat was er toen?*

Luister naar de docent.

Model het invullen van het briefje (versie Alfa A). Denk hardop: *"Dit is een te laat-briefje. Hier staat 'Te laat'. Ik zie 'Naam', daar schrijf ik mijn naam op. Ik schrijf 'Anna', dat is mijn naam. Ik zie 'Datum', daar moet de datum van vandaag. Het is vandaag 13 juli, dus ik schrijf op '13 juli 2020'."* Etc.

Maak ter ondersteuning gebruik van de symbolen in de te laat-formulieren bij de volgende oefening, bijvoorbeeld door op het bord verschillende namen te schrijven met een rondje ervoor en tijden met een pijltje.

Vul het briefje in.

Laat daarna de leerlingen zelf het formulier invullen met hun eigen gegevens. Voor elke niveaugroep is er een apart formulier. Alfa A schrijft naam, datum en tijd op of over van het bord, en zet een kruisje bij *Te laat door*. Alfa B schrijft enkele woorden of een zin erbij. Alfa C vult zelfstandig het hele briefje in. Model zo nodig de verschillende soorten formulieren.

Differentiatie

- Alfa A schrijft eventueel alleen de naam op.
- Alfa B en C vullen het volledige briefje in.
- Alfa C helpt de Alfa A-leerlingen.

Praat samen.

Kies twee briefjes uit van leerlingen die het goed gedaan hebben en laat die zien aan de klas. Bespreek met de klas waarom deze briefjes goed zijn. Laat leerlingen kijken of ze nog iets willen veranderen of verbeteren aan briefje, eventueel in tweetallen.

6 Ik praat met jou

Nodig: Handleiding Dialoog met kaartjes + Gesprekskaartjes**Kijk naar de foto's. Lees de woorden. Maak zinnen.**

Kijk met de klas naar de kaartjes (zie bijlage) en bedenk met elkaar zinnen bij deze kaartjes. Wat kun je zeggen? En wat kun je antwoorden? Bijvoorbeeld:

- *Dit is Laila. Laila is te laat.*
Wat moet Laila nu doen?
Laila moet een briefje halen.
- *Ahmed schrijft in zijn schrift.*
- *Noor moet naar de wc.*
De docent vindt het niet goed.
Het was net pauze.

Schrijf deze zinnen op het bord. Onderstreep de doelwoorden.

Vraag de leerlingen welke woorden van het thema ze nog meer kennen. Laat de leerlingen hierbij een tekening maken en woorden schrijven op de blanco kaartjes. Bedenk ook hierbij zinnen.

Praat samen.

Verdeel de leerling in tweetallen. Geef elk tweetal een setje kaartjes. Laat de leerlingen een gesprek voeren aan de hand van de kaartjes. Doe dit eventueel voor met een gevorderde leerling.

Differentiatie

Verdeel de leerlingen eventueel in drietallen in plaats van tweetallen: twee leerlingen voeren het gesprek, de derde leerling (Alfa A) luistert mee.

7 Ik lees**Ronde 1**

Lees de teksten voor. De leerlingen luisteren (en lezen dus nog niet mee). Herhaal eventueel.

Ronde 2

Laat de leerlingen de tekst(en) lezen, zelfstandig, in duo's of onder begeleiding van de docent.

Snelle leerlingen kunnen de tekstjes ook al lezen als ze eerder klaar zijn met oefeningen in de les en lezen nu opnieuw, of doen een schrijfoefening met de teksten.

Differentiatie

- Alfa A leest de dikgedrukte woorden. De docent begeleidt bij het lezen.
- Alfa C schrijft de verhalen (uit het hoofd) over.

Ronde 3

Laat de leerlingen de inhoud van de tekstjes actief verwerken. Kies hiervoor een van de oefeningen uit de handleiding *Lezen*.

8 Ik speel het spel**Nodig: Voorwerpen in het klaslokaal*****Luister naar de docent. Luister naar het woord. Speel het spel met de klas.***

Verdeel de klas in twee teams en zet de teams aan twee kanten van de klas.

Noem steeds een doelwoord. Het moet een concreet voorwerp zijn, zoals *tas*, *pen* of *muis*. Laat de teams op zoek gaan naar dit voorwerp: wijs steeds in beide teams één leerling aan die door de klas mag zoeken. Welk team pakt als eerste het juiste voorwerp erbij?

Houd de punten bij op het bord.

Variatie

Speel het spel *Woordmepper*. Hang afbeeldingen van de doelwoorden aan de muur. Maak twee teams. Zorg dat beide teams in een rij staan en geef de voorste leerling in de rij een vliegenmepper. Deze leerling rent zo snel mogelijk naar de muur en mept op het woord dat de docent zegt. Welk team het eerste op het genoemde woord mept, krijgt een punt. Daarna krijgt de volgende leerling in de rij de vliegenmepper en wordt er opnieuw een woord genoemd. Houd de punten bij op het bord.

Het team met de meeste punten wint.

Naar buiten – Mag ik een pen lenen?

Vooraf:

Sluit met een collega of iemand anders in de school (conciërge) kort dat er leerlingen komen vragen of ze iets mogen lenen, zoals een pen of een gum.

9 Start in de klas

Nodig: Taalkaart *Ik op school*

Luister naar de docent. Wat zie je?

Laat dingen zien die je nodig hebt in de klas, zoals 'papier', 'pen' etc. Herhaal nog eens deze doelwoorden.

Wat gaan de leerlingen zeggen? Oefen met de leerlingen wat ze kunnen zeggen. Besteed ook aandacht aan een nette begroeting en afsluiting. Bijvoorbeeld:

- *Goedemorgen.*
- *Mag ik iets vragen?*
- *Mag ik ... lenen?*
- *Heeft u ... voor mij?*
- *Dank u wel.*

Gebruik eventueel de werkvorm *Binnenkring-buitenkring* (zie de handleiding) als de leerlingen nog oefening nodig hebben.

Stap 1. Taal?

Laat de leerlingen de woorden en zinnen die ze willen onthouden hier opschrijven.

Stap 2 en 3. Hoe? Nodig?

Laat leerlingen bedenken hoe ze het gaan aanpakken en wat ze nodig hebben en laat ze dit opschrijven of aanvinken in het formulier. Wanneer gaan ze de opdracht doen en met wie? Moeten er praktische zaken geregeld worden? Willen ze bijvoorbeeld tekeningen of foto's ter steun meenemen? Verdeel de leerlingen in groepjes van twee zodat leerlingen samen naar een andere docent of de conciërge kunnen.

Besprek en laat zo veel mogelijk noteren.

Stap 4. Doen!

Laat hier aantekeningen maken voor zichzelf voor wat ze gaan doen, of waar ze op moeten letten (duidelijk praten, niet één maar drie dingen vertellen, etc., als geheugensteun). Controleer of bij elke leerling duidelijk is wat hij/zij straks moet doen: laat elke leerling vertellen waar hij naartoe gaat en welke vragen hij daar gaat stellen.

Variatie

Vraag eerst enkele gevorderde leerlingen dit klassikaal voor te doen en laat de leerlingen daarna in tweetallen praten.

10 Naar buiten

Laat de leerlingen de *Naar buiten*-opdracht doen.

Differentiatie

- Alfa A loopt mee met de Alfa B- en C-leerlingen: ze luisteren vooral.
- Alfa B- en C-leerlingen stellen de vraag.

11 Terug in de klas**Hoe ging het?**

Bespreek de uitvoering van de opdracht na, op inhoud en uitvoering, of laat presenteren.

- Hebben ze gekregen wat ze wilden lenen?
- Wat hebben ze gevraagd?
- Hebben ze bedankt?
- Hoe was dat (leuk, spannend, goed, niet goed)?

Laat de leerlingen de kaart invullen. Wat ging goed? Wat kan beter? Wat wil je nog leren of oefenen? De leerlingen schrijven in alle vakjes ten minste één woord.

Slot**12 Ik denk en ik praat****Denk na over de lessen.**

Bespreek met de leerlingen wat ze allemaal gedaan hebben in dit thema. Bespreek wat ze er nog van weten. Vraag wat de leerlingen nog meer zouden willen weten over dit onderwerp en wat ze willen leren. Inventariseer welke woorden ze geleerd hebben in dit thema. Laat ze deze woorden in hun woordenschrift schrijven. Doe eventueel nog een herhalingsactiviteit met deze woorden (rendictee, taboospel, sorteeroefening, etc.).

Zet kruisjes in het schema.

Laat de leerlingen kruisjes zetten in het schema. Laat leerlingen in groepjes vergelijken wat ze hebben. Of maak klassikaal een inventarisatie.

Differentiatie

Leerlingen vullen in tweetallen het schema in.